

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancoate nu se pri-
meso.— Manuscrisurile nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele

BIBLIOTECA DE ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nur. Augenföld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Leopold (VII. Erzsébet-körút).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seriă garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare.—
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială.— RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

"GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 A. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francoi, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 francoi.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și în
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etc.; în
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone.— Un exemplar
10 bani.— ATĂT abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 265.

Brașov, Luni-Marți 3 (16) Decembrie.

1902.

Critica situație dualistă.

Astăzi scriem deja 15 Decem-
vrie n. Mai sunt abia numai două
săptămâni până la sfârșitul anului
și încă nu s'a făcut nimic din ceea-
ce trebuia să se facă pentru ca par-
lamentele din Budapesta și Viena
să voteze proiectele de lege, fără de
care o rezolvare parlamentară a ra-
porturilor economice între statele
dualiste ale monarhiei este imposi-
bilă.

Tot ce s'a întâmplat în sens
mai favorabil unei soluțiuni parla-
mentare, este votarea proiectului de
indemnitate în camera ungară în 12
l. c. după ce opozițiunea kossuthistă
la încheierea desbaterei generale a
încetat de odată de-a mai obstrua,
ținând cuvântări lungi despre lu-
crări, cari nu erau la ordine, precum
ațitarea în contra naționalităților etc.

Kossuth cu ai săi se laudau, că
ei din capul locului n'au voit să
facă obstrucție contra provisorului
budgetar, și că acesta și-o rezervă
pentru proiectele pactului. S'a mai
zis, că atitudinea opoziției ar fi pro-
pus „mare mirare“ și unii, cari pōte
sunt mai aproape de adevăr, susțin,
că hotărîrea opoziției de a nu se
mai opune votării indemnității a
urmat după o conferență, ce a avut o
ministru-președinte Szell cu Francisc
Kossuth în secret și în timpul nopței.

Și-a și dat silința Kossuth în
ședința de Sâmbătă a camerei de-a
desmînți faima despre o învoială
între el și Szell. N'a negat însă, și
a mărturisit și Szell, că amândoi au
avut o convorbire, pe care acum ei
o declară, că ar fi fost numai de
caracter privat.

Cei ce cunosc bine împrejură-
rile nu s'au mirat de loc de ceea
ce s'a petrecut între opoziție și ma-
joritate în cestiunea indemnității.
De sigur că kossuthiștii nu s'ar fi
mulțumit cu aceea de a da o probă
celor din Viena despre forța lor.
dacă situația nu ar fi mai delicată,
ba chiar mai critică ași pentru Un-
garia, de cât pentru Austria. Și
acesta se pōte susține mai ales de
când în parlamentul german s'a pri-
mit propunerea Kardorff și în urma
acesta s'a făcut a doua cetire a
proiectului de lege vamal, de unde
urmază că Germania este în poziție
de a denunța tratatul său comercial
cu Austro-Ungaria până la 31 De-
cembrie a. c.

Acosta eventualitate, care pare
chiar neînălăturabilă, a mai răcorit
pe cei din stînga estrenă, fiindcă
arifil vamal-german, așa ridicat
cum este, amenință a nimici esporul
în Germania a cerealelor și a vi-
elur din Ungaria, la care acesta
ste avisată. Dacă dēr, în vederea
aptului că pactul cu Austria e încă
încheiat și că, prin urmare, nici
arifil vamal cel nou nu este sta-
bilit, s'ar încurca itele la negocie-
ile cu Germania pentru un nou
tratad comercial. Ungaria ar risca
le-a fi păgubită în interesele ei vi-
ale economice mai mult ca Austria,

care, ca stat industrial ce este, și-ar
putē ajuta mai ușor.

Chiar în cazul când Ungaria ar
voi să încheie de sine stătător un
tratad comercial cu Germania, celei
dintăi îi vor fi mâinile legate prin
încercăturile dualiste. Căci dacă nu
se va realiza pactul cu Austria gu-
vernul unguresc nici că va putē în-
cheia tratate comerciale decât nu-
mai până la anul 1907, după cum
sună cunoscuta formulă a lui Szell.

Se nasce acum întrebarea dacă
Germania va voi să încheie tractat
numai pe patru ani? La cas contrar
ar urma ca Ungaria să se încurce
într'un război vamal cu Germania,
care ar putē deveni fatal pentru ea.

Sunt așa-dēr în joc interese
fōrte mari, pe cari pentru a le apēra
n'ajunge a striga sgomotos și a face
pe grozavii în dietă.

Cestiunea e cu atât mai deli-
cată, cu cât interesele economice
ale întregii populațiuni a statului
sunt aici angajate, interese vitale,
ce nu se pot rezolva cu discursuri
ațitătore rostite în dietă împotriva
părții celei mai mari a acestei po-
porațiuni.

În Austria Cehii o iau mai se-
rios cu obstrucțiunea și nu vor să facă
excepțiune nici față de provisorul
budgetar, așa că se crede deja, că
proiectul de lege relativ la acest
provisoriu va fi pus în vigōre erășî
cu ajutorul faimosului § 14.

Adevērat, că în Viena se fac
sfortări estraordinare pentru a re-
selva cumva, fie și numai în mod
provisoric, fatala cestiune a limbilor
în Boemia.

Partidele germane, arară de pan-
germani, s'au învoit deja asupra unor
propunerî, ce vor să le facă Cehilor
pentru aplanarea acestei cestiuni.
Cehii de altă parte lucră și ei la
contrapropunerile, ce vor să le facă
în cestiunea limbilor. Cine pōte pre-
dice ce va eși de aici?

Sunt numai încă două săptē-
mâni și Ungaria va avē mână liberă
de-ași regula ea însăși „necesitățile“
statului. Ca să ajungă la acest punct
însē n'au dorit'o nici cei din tabēra
lui Szell, nici Kossuthiștii, și mai pu-
țin într'un moment, când, cum afirmă
unul din diarele maghiare, Hannibal
stă înaintea porților.

Se grăbesc. Faptul, că în „Reichs-
tag“-ul german s'a primit, conform propu-
nerii-Kardorff, tariful vamal german pro-
tecționist, dă mult de gândit cercurilor
politice din monarhia austro-ungară. Cu
faptul acesta se pune în legătură și călē-
toria ministrului president Szell la Viena,
unde a sosit erî nōpte. El a conferit cu
ministrul president austriac Koerber în
afacerea pactului vamal. În cursul zilei
de erî ambii miniștri presidenti au fost
primiți în audiență de Majestatea Sa mo-
narchul și, după o telegramă din Viena,
se crede, că monarchului îi va succede să
împace divergențele esistente între cele
douē guverne cu privire la pact și că do-
cumentul privitor la pact se va subscrie
zilele acestea. — Graba acesta e motivată
prin evenimentul din Berlin.

Desarmarea kossuthiștilor. Mare
surprindere a produs în cercurile politice
unguresci cea mai nouă împăcaciune din-
tre Szell și Kossuth. În ședința de la 12
l. c. opoziția kossuthistă a pus arma la
picior și a încetat, ca prin farmec, obstruc-
ția contra proiectului de indemnitate. Pro-
iectul a și fost votat atât în general, cât
și în amănunte. Se dice, că încetarea ob-
strucțiunei și desarmarea atât de grabnică
a kossuthiștilor este rezultatul unui pact
făcut pe după culise și în virtutea căruia
guvernul nu va pune anul acesta la or-
dinea zilei în dietă proiectele militare.
Dēr când era să le și pună? căci suntem
la sfârșitul anului. În urma acestui vot gu-
vernului i-s'a dat indemnizarea pe celea
dintăi 4 luni ale anului viitor. „Alkot-
mány“ ocupându-se într'un prim articol
întitulat „Amoresații“ (Szell și Kossuth)
cu acest „eveniment“, constată prietinia
dintre Szell și Kossuth și alianța între
extremii liberali din dreapta și între stînga
camerei.

Pentru ce s'a făcut obstrucția?
Francisc Kossuth „marele șef“ al partidului
kossuthist, a declarat în ședința de Vineri
a dietei, că partidul său n'a făcut obstrucție
contra indemnității, a pornit numai o ener-
gică acțiune „parlamentară“, pentru-ca să
arate, că există ași în Ungaria stări excep-
ționale. Partidul său a voit să arate Aus-
triacilor, că guvernul actual unguresc nu
pōte face orî ce voesc și că e suficientă
acțiunea partidului său, ca activitatea gu-
vernului să fie împiedecată, dacă acesta
e ilegală. — Așa dēră pentru Austriaci
numai s'a făcut obstrucția și s'a făcut
atâta risipă de timp. — „Alkomány“ apre-
ciează lucrurile cu totul altfel. Eăt ce scrie
el: „Lui Szell Kalman îi stau la dis-
poziție o majoritate și o minoritate; dacă
vrē el (Szell) ordonă lui Kossuth Ferencz,
ca partidul independent să-i facă interpe-
lație, opoziție seu obstrucție; dacă nu
vrē, pe partidul lui Kossuth îl respinge în
pasivitate. Ministrul president își îndrep-
tēză trupele auxiliare contra Vienei, con-
tra naționalităților, seu contra partidului
poporal, fără a purta răspunderea pentru
atacuri, căci răspunderea o ia bucuross
asupra-i Kossuth Ferencz“....

Propunerile Germanilor din Boemia.

Propunerile făcute de cătră deputații
germani din Boemia în cestiunea limbilor,
au fost primite de cătră tōte partidele
mari germane din „Reichsrath“, afară se în-
țelege de partidul lui Schōnerer, care sus-
ține: „a nu intra nici într'o discuție în
cestia limbilor, până nu va fi introdusă
limba germană, ca „limbă de stat“. —
Punctul de vedere al lui Schōnerer este
repudiat de tōte partidele germane, ca
nerealizabil pe cale pacinică, decât pōte
printr'un coup d'état din partea guvernul-
lui, la care actualmente nimeni nu se
pōte aștepta. Acesta întru cât îi privește
pe Nemți. Întru cât pentru Cehi, ei nu
par tocmai mulțumiți cu propunerile Nem-
ților, cel puțin așa se pōte deduce din
atitudinea lor șovăitoare, respective din
stăruințele ce le pun pentru introducerea
unei procedări dilatorice.

Elaboratul deputaților germani din
Boemia emanază din principiul, de a pă-
stra statul quo atât în posesiunea ger-

mană, cât și în cea cehă, și a împedeca
cuceririle.

De aceea se propune împărțirea ad-
ministrativă a Boemiei în 7 districte, din-
tre cari cele germane să fie administrate
nemțesce, cele cehe cehesce, er cele mixte
după o cheie anume. Limba oficială cehă
se admite numai în acele districte cehe,
în cari a fost introdusă de facto de când
cu ordinațiunile de limbă ale lui Stremayr
și Prazak, însă și acolo i-se asigură limbei
germane ore-cari drepturi, așa că la o
eventuală întroducere a limbii germane
ca limbă oficială, să rămână calea des-
chisă. Districtele vor avē în sensul ace-
tui elaborat nu numai organe administra-
tive, ci și un fel de parlamente distric-
tuale. Prin acesta se decentralisēază auto-
nomia Boemiei, Cehilor li-se strică visul
de aur al dreptului public ceh, precum și
al unei cuceriri pe socotēla Germanilor,
pe de altă parte însă li-se asigură drep-
turile limbii în districtele curat cehe.

28 Noembrie v. în Bucuresci.

Estragem din „Monit. ofic.“ urmă-
torele:

Diua de 28 Noembrie, a 25-a ani-
versare a căderii Plevnei, a fost vestită
capitalei prin 21 lovituri de tunuri.

La orele 10¼ M. S. Regele, dim-
preună cu A. S. R. Principele Ferdinand,
a mers la biserica Sf. Gheorghe-Nou, pen-
tru a asista la serviciul divin, ce se oficia
în amintirea acestei zile memorabile, stră-
bătēnd calea Victoriei, bulevardul și strada
I. C. Brătianu, unde mulțimea înțesată
pe trotuare aclama cu iubire și respect
pe Suveran, aruncându-i flori; er trupele
ce au luat parte în paradă, înșirate de-
alungul stradei I. C. Brătianu până la bi-
serica Sf. Gheorghe-Nou, au dat ono-
rurile.

În timpul serviciului divin, drapelele
trupelor din paradă au fost aduse în bi-
serică și aședate în fața Regelui.

După săvirșirea slujbei, Maj. Sa a
primit defilarea trupelor.

În urmă, Maiestatea Sa a binevoit
a-se întreține cu d-nii miniștri, cu d-nii
generalî și cu d-nii atașai militari străini.

La orele 12, Suveranul străbătēnd
strada Lipscani și calea Victoriei, s'a re-
întors la palat, fiind aclamat de mulțime
pe tot parcursul.

Sēra, la orele 7, a avut loc la palat
un prânț de gală, la care au avut onōre
a lua parte d-l ministru de război, toți
d-nii ofițeri generalî și superiori, cari au
luptat în timpul războiului neatârării.

La orele 7 fără un sfert Maiestățile
Lor și Altetele Lor regale principele Fer-
dinand și principesa Maria au intrat în
sala de sērbări, unde s'au întreținut cu
tōte persoanele prezente.

În timpul mesei M. S. Regele a ros-
tit împunătōrea cuvēntare ce am publi-
cat'o în primul articol din „Gaz. Trans.“
de Duminecă de la 1 Dec. st. v.

Ultimile cuvinte ale Suveranului au
fost acoperite prin îndelungate și entu-
siaste ovațiuni.

D-l general de divizie în rezervă G.
Angelescu (cel mai vechi general în viață
al armatei române), în numele camaradi-
lor săi de arme, a închinat M. S. Regelui
următorul toast:

Sire,

Astăzi serbăm a douăzeci și cincea aniversare a căderii Plevnei, punctul cel mai important strategic din campania româno-ruso-turcă din Bulgaria din anul 1877—1878, căderea căreia a și determinat succesul campaniei.

Sunt douăzeci și cinci de ani, Sire, de când sub înțelepța Văstră conducere, ca cap suprem al armatelor aliate ruso-române, ce au operat la Plevna, ôstea română, sub impulsia Văstră, a reînviat gloria străbună, a redeșteptat vitejia ostașului român în apărarea patriei și a tronului.

Ca cel mai vechiu în grad dintre frații de arme aci prezenți, cari au avut fericirea sub comanda Maiestății Văstre să lupte pentru recucerirea independenței României, permiteți-mi să vă adresez câte-va cuvinte din partea ôstei:

Ca un trimis al Provedinței Vă a fost dat, Sire, să redeșteptați la viață întreg nămolul românesc, ce zăcea de secol în uitare sub împilarea străinilor ce-l înconjurase.

Prin actele Văstre mărețe, săvârșite în scurt timp, Dinastia Hohenzollern și destinele întreg nămolului românesc sunt indisolubil legate pentru vecie și istoria vă va denumi cu drept cuvânt Carol-cel-mare, stăua mântuitoare a României.

Așa fiind, permiteți-mi, Sire, ca în numele ôstei, să vă exprim simțăminte sale de iubire și adănc devotament ce vă poartă, și asigurându-vă, că toți ôștenii vor purta via în sufletele lor imaginea cuvintelor Onore și Patrie înscrise pe drăpele și vor ști și pe viitor să apere cu vitejie patria și augustul tron, ce l-ați edificat înși-vă, rugăm pe cel a-tot-putinte a vă acordă viață lungă ca să domniți încă mult timp pentru propășirea României și vă urăm să trăiți Maiestate, să trăiești Maiestatea Sa Regina, trăiești Altea Sa Regală principese moștenitor, trăiești Altea Sa Regală principesa Maria, trăiești scumpele odrasle principese Carol și principesele Elisabeta și Maria.

După prânț Maiestățile lor au făcut din nou cerc până la ôrele 9 fără un sfert, când s'au retras în apartamentele lor.

La ôrele 9, M. S. Regele, împreună cu Altele Lor regale principese Ferdinand și principesa Maria, au mers la Teatrul Național pentru a onora cu prezența sa reprezentația de gală dată cu privilegiu aniversării acelei zile.

La intrare Suveranul a fost primit de câtră d-nii miniștri și d-nii generali, precum și soțiile domniilor lor.

Când Maiestatea Sa a apărut în loja regală, întrăga asistență, în picioare, i-au făcut ovațiuni, în care timp muzica a intonat imnul național.

Imediat s'a început spectacolul, care reprezenta un episod din campania 1877—1878.

La ôrele 11½, după terminarea reprezentației, Maiestatea Sa s'a reîntors la palat.

În timpul zilei Maiestatea Sa a primit numeroase telegrame de felicitare din țără și din străinătate.

Situația în Balcani.

Monitorul oficial din Petersburg publică un comunicat din care estragem următoarele:

După sciri sosite din Turcia, situația din Peninsula-balcanică nu esclude posibilitatea unor complicațiuni serioase. Numeroase indicii arată, că nemulțumirea în creștere a populațiunii ortodoxe din Turcia e potrivită, ca sub presiunea diferitelor comitete, să devină la primăvară o *răscolă generală*. Guvernul rusesc a făcut demersuri corăspunzătoare la Pôrtă, ca turburările să nu se întindă peste întrăga Peninsula balcanică; el a însărcinat pe ambasadorul rusesc din Constantinopol, ca după-ce va cerceta raporturile locale, să-i facă raport asupra posibilității reformelor de introdus în Macedonia și a recomandat Pôrtei, ca aceste reforme să fie executate fără întârziere pentru ameliorarea situațiunii populației ortodoxe. Guvernul rusesc a avut ocazie de a-și exprima de repetite-ori părerile în destinația macedoneană.

Rusia e firm decisă de a preveni complicațiunile în Peninsula balcanică, și

acastă hotărâre a și întâmpinat aprobarea celorlalte puteri. Guvernul austro-ungar n'a întârziat de a îndruma pe reprezentantul său din Constantinopol să se alătură la demersurile ambasadorului Rusiei în afacerea grabnică introducerii a reformelor în Macedonia.

*

Din *Belgrad* se telegrafază, că un corespondent al diarului „Stampa” a avut un interview cu colonelul bulgar *Iancov*. Acesta i-a declarat, că scopul său este de a aduce pe Turcia în situația, încât puterile europene să fie silită a interveni înainte de ce s'ar decide despre sorțea Macedoniei. De-ocamdată el n'a putut face nici o ispravă în provincia acesta, fiind-că a întârziat cu acțiunea și fiind-că și cea mai mică localitate e plină de miliție turcescă.

*

„*Berliner Tageblatt*” primesce de la corespondentul său din Constantinopol, cu privire la reformele, ce se vor aplica, următoarea telegramă:

Interpretarea proiectului de reforme pentru Macedonia, din partea ambasadorilor, este cu totul nefavorabilă. Punctele principale, cari au fost puse în vedere Sultanului, au fost cu totul nesocotite, precum și cererea ca la Salonic, Monastir și Uskub să se numescă câte un valiu creștin. Un consiliu de creștini pe lângă valiu, nu e socotită ca o reformă îndestulătoare. Unii dintre ambasadori vor ca să adreseze Sultanului un protest foarte energic, alții însă sunt de părere, ca să aștepte până la primăvară. Printre aceștia este și ambasadorul rus.

*

La întrunirile, cari au avut loc la Viena, Joia trecută, au luat parte, pe lângă Bulgari și Sârbi, Albanesi, Turci și Armeni.

De observat este armonia și înțelegerea unanimă a membrilor în privința unei campanii energice contra reformelor acordate de Sultan, ca fiind cu totul neîndestulătoare și incapabile să aducă o îmbunătățire simțitoare.

Delegații macedonenii au hotărât să ție un mare congres, la care să ia parte și delegați streini, precum și publicul din Viena. Poliția din Viena li-a interzis un asemenea congres.

Din comitatul Hunedórei.

(Un catechet „reglementat”)

Organul oficial al comitatului Hunedóra, „*Hunyadvármegye*” în numărul său din urmă raportază despre ședința de la 10 Decembrie a comitetului administrativ a numitului comitat. În acest raport se cuprind între altele următoarele cuvinte:

„Comitetul administrativ cu indignare a aflat din raportul inspectorului școlar, cum că Stupineanu, preotul gr. cat. din Bârcea-mare în calitatea sa de catechet, a interzis elevilor de la școala primară de stat din Nighighiş, atât în școlă cât și pe stradă, să salute unguresce, din care cauză senatul școlar din acea comună nu i-a mai permis să intre în școlă, unde sub pretextul catechisării, să săvârșescă acțiune antipatriotică. Comitetul a luat notă și a aprobat procedura senatului și a însărcinat pe inspectorul r. să facă anchetă severă, în care să constate faptul și să raporteze în proxima ședință.”

Comuna Bârcea-mare este o comună care face parte dintr'un comitat cu o populație românescă de 85-15% și după ultimul recensământ are hotar de 2061 j. c. cu o populație de 280 suflete, dintre cari 178 Români, ér Nighighişul (Kis Barsa) este o comună cu hotar de 434 j. c. cu o populație de 289 suflete, dintre cari 218 Români. Amândouă aceste comune sunt încunjurate de o mare întrăgă de populație românescă. — În Nighighiş însă vedem, că există o școlă de stat cu limba de predare maghiară. Între elevii acestei școle fiind de sigur numeroși români, preotul însărcinat cu catechisarea lor, întrând pentru prima-ori în școlă, va fi fost întâmpinat cu salutul în limba maghiară, după

cum este obiceiul la școlile de stat. Preotul de sigur le va fi vorbit așa: „Fiilor, eu sunt părintele vostru sufletesc și am venit să vă învăț legea părinților voștri. Când voiți intra deci eu în clasă, să mă salutați cu cuvintele creștinesci „*Laude-se Isus Christus*”. Și tot așa să mă salutați, și când mă veți întâlni pe stradă.”

Așa ne închipuim noi, că va fi cuvântat preotul român cătră elevii săi români.

Dér étá cum camentéză fôia oficiôsă a comitatului cu cele 85 15% de populație românescă în articol de fond procedura catechetului Stupineanu. O dăm în traducere, pentru-că este foarte instructivă:

„*Nu-i permis a vorbi unguresce.*”

„Un popă valah a interzis elevilor de la școala primară de stat din Nighighiş să vorbească unguresce. În Ungaria, în cuibul străbun al unui principe ardelean, al Barciaescilor, preotul gr. cat. plătit de statul maghiar are temeritatea, să ocărăscă elevii și să-i amenințe cu pedepsă, decât vor vorbi în școlă, ori pe stradă unguresce.”

„Acest atentat revoltător și descreștat a fost obiectul discuției în ședința de la 10 Decembrie a comitetului administrativ din comitatul Hunedórei pe baza raportului făcut de inspectorul școlar. Acel popă setos de glorie efitină este preotul gr. cat. Iosif Stupineanu, care s'a prezentat la învățătorul școlii primare de stat din Nighighiş spunându-i, că episcopul gr. cat. din Lugoș l'a numit preot în Bârcea-mare și l'a însărcinat și cu instruirea în religione și morală a elevilor gr. catolic. (Pe cât scim noi, tot el este însărcinat și cu catechisarea elevilor greco cat. de la școala reală superiôră și de la preparandia de stat din Deva.)

„La ora fixată, s'a și prezentat cucernicul părinte la școala primară de stat din Nighighiş. Învățătorul a eșit din sală, în care intrând „popă”, elevii s'au sculat și l'au salutat cu salutul obișnuit. La acesta respectivul, eșindu-și din fire, a sberiat cătră copii, că de ce îl salută unguresce, când ei cu toții sunt Români. Și ôra întrăgă nu le-a explicat alt-ceva, de cât că limba lor națională este cea română și nicăiri să nu îndrăznescă a vorbi altfel. Chiar și pe stradă i-a amenințat cu bătaie pe copiii, cari îl salutau unguresce.”

„Acastă mișelie nepatriotică, ajungând la cunoștința învățătorilor și părinților, aceștia au denunțat lucrul senatului școlar, care convingându-se despre cele petrecute, a interzis popii — foarte corect — de a-și mai pune piciorul în școlă și făcură pe loc raport la fișpanul, care de urgență a dispus, ca afacerea să se aducă pe tapet în afară de ordinea zilei în ședința comitetului, unde — destul de rușinos lucru! — s'a găsit și un apărător îndrăzneț. Protopopul gr. cat. Vasile Demian din Dobra, care fiind membru ales, nici odată n'a luat parte la v'r'o ședință a comitetului administrativ, acum spre surprinderea generală nu numai că s'a prezentat, dér a luat cuvântul de trei ori în apărarea „popii valah”. Se înțelege că l'au făcut de i-a înghețat cuvântul în gâtlej (Horrendum auditu!)

„Atentatul criminal s'a săvârșit, s'a constat în mod irefutabil prin senatul școlar. Ancheta, ce o va face inspectorul r. îl va confirma și apoi urmăză pedepsă. Pentru-că obraznicia acesta nu pôte rămâne nepedepsită. *Acastă crimă comisă cu o descreștare atât de scandalôsă în potrivă majestății ideei de stat maghiar este mai mare de cât crima de lesa Maiestate, acesta este trădare de patrie, față cu care nici la Dumnezeu nu este iertare.*”

„Casul se agravează prin faptul, că copiii în fața cărora „popă” s'a încercat a prezenta limba maghiară ca pe o limbă streină, ér limba română a preamărit'o, ca pe limba națională a patriei lor, sunt copiii unor părinți maghiari, sunt Maghiari. Nighighişul a fost din timpuri vechi maghiar, însă în timpul din urmă, neavând nici preot, nici învățător, a început să se valahizeze și să se absorbă de cătră Valahii din împrejurime, ba preotii gr. cat. au botezat pe mulți din generațiile mai tinere. În urma stăruinței nobile a fișpanului Barsay Kalman, proprietarul castelului străbun al principelui Barsay Akos și în urma stăruinței entusiaste a altor patrioți, s'a organizat parohie reformată, s'a înființat școlă de stat și descendenții vechilor Maghiari s'au întors în mare parte în sinul biserice reformate, ér generația tînără frecuentând școala statului a învățat éră limba străbunilor.

„Stupinianu a întreprins să împedecă curentul de remaghiarizare. Maghiarii en-

tusiști din Nighighiş s'au sculat și au ridicat piră contra amestecului injust și incompetent, ér locuitorii din Bârcea mare animați de aceleași sentimente, sunt revoltăți că li s'a trimis „popă valah”. Ei nu l'au cerut și nu vreau să-l plătescă. Decă episcopul gr. cat. din Lugoș n'a creșut de necesar a se îngriji de mântuirea lor sufletescă, acum, când s'au luat deja măsuri pentru îngrijirea religiôsă morală a lor, nu vreau ca sub acest pretext să se dea privilegiu la valahizare.

„Nu e vorba aici de v'r'o acțiune apologetică, ci tendințele naționaliste antimaghiare sunt acelea, cari vor să câștige teren în locuința străbună a glorioșilor Barciaesci. Dovadă purtarea protopopului gr. cat. din Dobra, Vasile Demianu. Acest bun domn e membru de o serie de ani în comitet, dér nici odată n'a luat parte la ședințe și decât n'a fost eliminat până acum, pe temeiul legii, acesta nu s'a făcut, numai pentru-că se nu se șică că se face persecuție națională. Eri protopopul gr. or. a luat în apărare acțiunea nepatriotică a preotului gr. cat. sub masca catechisării. De aici se vede piciorul de cal valah. Aspirațiile antipatriotice naționaliste române și-au arătat colții, dér statul maghiar este destul de puternic, pentru-că se facă inofensiv dinții venișoi ai acestor neastămpărați.”

Mai trebuie comentari?

Conflictul cu Venezuela.

Scirile mai nouă referitoare la acest conflict, sunt următoarele:

Imprejurarea, că Germanii au nimicit flota de rășboi a Venezuelei, cufundând vasele în mare, a produs amărăciune neșpus de mare printre Venezuelani. Ei au hotărât și au început deja să organizeze cu mare aparat rezistență contra acțiunii comune a Engliterei și Germaniei. La apelul prezidentului *Castro* toți bărbații de la 15—50 ani vor lua armele.

Cufundarea flotei Venezuelei din partea Germanilor a produs impresie rea chiar și asupra Englesilor, ne mai vorbind de Statele-Unite, unde spiritele încep a fi acum pe partea Venezuelei. Faptul e înfierat pretutindenii ca un *vandalism* nemotivat.

Intr'aceea vine șcirea, că guvernul venezuelan dorește, ca conflictul să se aplaneze pe cale pacinică, printr'un tribunal de arbitrii.

Ei a rugat pe ambasadorul american *Bowen* ca să facă în privința acesta propunerii Engliterei și Germaniei. Se pare însă, că acesta nu va succede. Cercurile din Berlin resping categoric o astfel de idee, motivând cu aceea, că în acțiunea sa, Germania a mers mult mai departe, decât să se pôtă retrage așa de curând.

Că aliații (Englitere și Germania) nu vor să cedeze, apare și de-acolo, că vasele de rășboi ale aliaților au ocupat casele de vamă din La Guayra. Spre scopul acesta au debarcat 450 ômeni.

SCIRILE DILEI.

— 2 1' Decembrie

Monumentul rășboiului. Se anunță, că primăria capitalei române va vota și ea suma de 100,000 lei pentru monumentul rășboiului, cari să se adaugă la cei 500,000 votați de Cameră. Din sorginte autorisată aflăm, că M. S. Regele va dona suma de 250,000 lei, pentru monumentul rășboiului. Cu această ultimă donațiune, totalul sumelor de cari va dispune comitetul monumentului, se va ridica la cifra de 840,000 lei, în care întră și cei 90,000 lei votați de primăria Capitalei.

Parastas pentru V. A. Ureche. Eri Duminecă s'a oficiat în catedrala din Galați un parastas în memoria regretatului Vasile A. Ureche, fundatorul bibliotecii „Urechii” din acel oraș.

Conferența d-nei Maria B. Baiulescu. În sala festivă a gimnasiunii român din localitate și-a dezvoltat eri după amădi d-na Maria B. Baiulescu conferența anunțată asupra lui V. Hugo, Leconte de Lisle și Iosé Maria de Herédia. D-na con-

ferențiară ne-a ținut atențiunea captivată timp de o oră și a sfârșit prin o apologie a idealismului, pe care l'a scos în relief ca exemplu de imitat față cu materialismul timpului modern, atât de nefavorabil poeziei. Esemplele, ce ni le-a recitat din cei trei poeți au fost parte în traducerea lui Naum și Grigoriu, parte în traducerea proprie a conferențiarului. Conferența trada un studiu conscientios, limbă corectă și dicțiune avântată. Publicul a aplaudat pe d-na Baiulescu, ér studenții au aclamat-o la esire.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat de la „*Bihoreana*” institut de credit și economii din Oradea-mare cor. 20, de la dómna ved. *Susana Andreiú Mureșianu* întru amintirea neuitatului ei sot, a poetului Andreiú Mureșianu 10 cor., ér de la *conferența publică* ținută în 1/14 Decemvrie de d-na *Maria B. Baiulescu venit curat 62 cor.* Cu ocaziunea acestei conferențe publice s'au făcut următoarele *suprasolviri*: Dionisie Făgărășan, profesor 2 cor., Ipolit Ilasievici, profesor 1 cor., G. Nica 5 cor., N. N. 1 cor., D-na El. Sábadeanu 60 b., Diamandi Steriu 2 cor., George Chelariu 60 b., D-l St. Stinghe 60 b., Domnișorele Stănescu și Nemeș 1-20 b., d-l Căpitan Popa 60 b., Ioan Lengeru 1-60 b., Ioan Socaciu 1 cor., Pavel 1-80 b. **Cu totul 19 cor.** Primescă marinimosii donatori și în deosebi stimata conferențiară dómna Maria B. Baiulescu cele mai vii mulțămite pentru interesul arătat față cu studenții noștri sëraci. — *Directiunea școlilor medii gr. or. rom.*

Procesul lui Hermann Schreff. Din *Tergul Mureșului* i-se anunță diarului „B. H.”, că ađi 15 Decemvrie n., se va pertracta înaintea Curții cu jurați de acolo procesul de pressă intentat d-lui Herman Schreff fost redactor la „K. Zeitung”.

Afacerea Korodi - Kubik. „S. D. Tageblatt” din Sibiu primesce din Budapesta scirea că în urma refuzului lui Korodi, de a subscrie o declarație, că se supune necondiționat și fără critică deciziunii consiliului de onóre, secundanții săi Schmiedt și Landgraf s'au retras. Korodi a renunțat la satisfacția așa numită condiționată.

O păreche amorosă înghețată. Milivoi Lukity era unul din cei mai voinici feciori sërbi din Brestovaț. Milivoi iubea pe fata bogătanului Stevo Bojici. Părinții însă se împotriveau căsătoriei și cei doi amoroși hotărâră să fugă împreună. Într-o noapte s'a urcat într-o caruță și p'aci ție drumul. Aveau de gând să stea câte-va zile ascunși la un prietin din comuna vecină și apoi să se întorcă éráși. În întunecul nopții însă greșind drumul, au cădút într-o rîpă și căruța peste ei. Neputându-se libera, au înghețat acolo amândoi și a doua zi i-au găsit morți.

Reprezentarea la Cămpulung. Prietini și admiratorii din Cămpulung ai lui Marion vor da în același oraș, în onórea talentatului diarist, o reprezentație extraordinară, Mercuri 4 Decemvrie al cărei întreg program e alcătuit numai din serieri de ale agreatului publicist. Se vor juca: *Talmes-Balmes*, comedie farsă într'un act și în versuri și *Taman la puni!* „apropont de mahala într'un act”, care a obținut un mare succes pe scenele teatrelor din București și Ploesci. Se vor recita și versuri ca: *Veđi de tine, Jour-fix, Nani-Nani etc.*

Averea Kulturegyletului. În ședința lunară a comitetului „Kulturegylet”-ului ținută la 12 Decemvrie în Clușiú, cassierul a raportat despre starea averei. Conform acestui raport „Kulturegylet”-ul maghiar avé la sfârșitul unei trecute o avere de cor. 2,825.438, bani 17.

Boiceff trăsese. Foile unguresci aduc scirea, cum-că Boiceff, căpitanul bulgar, care omorise mai anii trecuți pe fata Ana Simon, în urma căreia la intervenția diplomatică din partea Austro-Ungariei fú condamnat la mórte și spânzurat, n'ar fi fost spânzurat în realitate, ci s'ar fi făcut numai un simulacru de spânzu-

rare, așa că Boiceff ar fi scăpat și trăese în Budapesta, ocupându-se cu escrocherii în stil mare. Cea mai recentă escrocherie a lui Boiceff ar fi falsificarea unei polițe, pe care un analfabet bulgar ar fi scompat'o la o bancă din București. Polița este de 200.000 lei și era falsificată pe numele unui bulgar cu numele Iricef. Analfabetul, care a scompat'o fú prins și a mărturisit, că el nesciind scire a avut de complice pe Boiceff. Doi detectivi bulgari s'au dus la Pesta și pe urmă la Berlin să caute pe căpitanul spânzurat nespânzurat.

Spargerea gheturilor de pe Dunăre. Tóte persónele interesate la Galați, Brăila și Sulina în afaceri maritime, aștéptă cu o mare curiositate și interes rezultatul încercărilor de spargere și curățirea gheturilor de pe Dunăre, cari vor începe a se face zilelele acestea de vaporul „Brise glace”, care a fost angajat la Odessa într'acel scop. Astăđi — dice „Cronica” — pentru prima órá se face asemenea încercări pe o basă seriósă și cu ajutorul unei „brise glace”. Védénd distanța între Sulina și Brăila, adecă 110 mile englese, și multele strimtori dintre Sulina și Tulcea și avénd în vedere curbele număróse aflátóre în Dunărea de jos, multă lume crede, că lucrurile vor fi zadarnice, dér interesul în general este de dorit, ca încercările să reușescă, pentru-ca comerțul țerei să nu sufere prea mult.

Ciainării românesce în Chicago. Nu de mult s'a deschis în Chicago un restaurant și o ciainărie cu firma „*La Românul vesel*”, cinci cenți porția de ceai. Pe firmă se află un ceanun (căldare) cu mămăligă, din care ese aburi și pe care o mestecă un țeran român. În fie-care și o mulțime de curioși se învîrtesc în jurul acestei ciainării, fórte originară pentru ei. Tot în Chicago s'a deschis și o bărbierie cu firma la „*Briciul românesc*.” Corespondența din Chicago, în care se vorbește despre cele de mai sus și care a apărut în „*Patriotul*” aduce și răspunsuri la întrebările primite de la Evreii din România de cătră rudele lor emigrate în America. E caracteristic, că Evreii din Chicago fac reclam pe firmele lor cu țeranul român care-și face mămăliga și că se dau acolo de Români.

Greva din Marsilia. O bandă de lucrători din port, cari se află în grevă, a oprit pe piața Joliette o căruță cu cărbuni. Agenții poliției intervenind, au fost loviți și dați jos. Un comisar a fost rănit la față. Gendarmeria a șarjat și a respins pe manifestanți, arestând vre-o 15 indiviđi armați cu cuțite. Manot, secretarul sindicatului lucrătorilor din port, a fost arestat. — Un meeting de opt mii de marinari și hamali a aprobat o moțiune contra guvernului și a jurat să continue lupta până la extremitate, întrebuintând violența la cas de nevoie. Trupele au fost mobilisate în port.

Un om care se îngropă singur. În Baltimore s'a găsit de cătră păzitorului cimitir, un om care se băgase într'un mormânt săpat de curénd, pentru un mort. Individul era îmbrăcat galant. Intrebat ce caută acolo, a declarat, că el vré să se îngrope singur și că nu-i trebuie ajutorul niménu. Făcéndu-i-se perchisiție s'a găsit la el o scrisóre în care se spunea: „*John Dob; mort în ziua de 4 Octomvrie*”. A fost pus imediat în libertate, cu tóte că trebuie să fi fost nebun.

O delegație a birjarilor din București s'a prezentat d-lui primar al Capitalei, cerénd să oprésc societatea de tramvaie de a mai arunca sare pe stratele străbătute de liniile de tramvaie, căci caii contractéză aricéla la picioare. D-l primar a promis delegațiunei, că va interveni.

Pomi de Crăciun. Oficiul silvic din Brașov aduce la cunoștința publicului, că de Mercuri 17 Decemvrie începénd în curtea edificiului magistratului (Str. Porții Nr. 53) se vënd pomi de Crăciun. Prețul pomilor este 25 bani de metru.

Reuniunea fem. rom. pentru ajutorarea văduvelor.

Brașov, 2/15 Decemvrie.

Sâmbătă în 30 Nov. st. n., ziua S-tului Andreiú, și-a ținut *Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea văduvelor sërace române din Brașov și Săcele* adunarea generală, în sala festivă a gimnasiului nostru românesc sub presiudiul d-nei *Balașa Blebea*, presidenta Reuniunii.

Ca de obicei în Brașov, s'au întrunit puține dame la adunare.

După deschiderea ședinței secretarul Reuniunii d-l Dr. I. *Blaga* a cetit raportul despre activitatea comitetului din anul espirat. Acéstă Reuniune, grație zelului membrilor din comitet, desfășură — după cum s'a putut vedé din raportul general al comitetului — o activitate frumósă. A împărțit ajutóre la 48 văduve sërace și a putut adauge și la fond suma de cor. 1073.82 Fondul a ajuns cifra de 19341.34. Acest fond constă din scrisuri fonciare „*Albina*”, scrisuri fonciare urbane de București 5% și din depunerii.

Anul acesta s'au înscris 4 membre fundatóre, solvind, taxa de 50 coróne și anume: *Maria Burduloiu, Reveica Pascu, Maria V. Popea (Săcele)* și o damă din Brașovul-vechiú, care vré să rămână anonimă. Membre ordinare, cari și-au achitat tacsă, au fost anul acesta 83 din Brașov și 32 din Săcele. Din Săcele au fost anul acesta ca nici o dată.

În timpul din urmă se micșorase adecă de tot numărul membrilor din Săcele. Erau cam la 10; aprópe numai din Satulung. Tótna acesta s'au prezentat în persónă doué membre din comitet, dómnele *Virginia Vlaicu, cassieră, și Otilia Bidu vicepresedinta* Reuniunii, stărúind pe la frunțașele din Săcele, ca să se facă membre. În chipul acesta au și încassat 157 coróne. Adunarea generală a și exprimat mulțămita sa numitelor dómne.

Domnul *Nicolae Mocanu*, comerciant în Brașov, este un bun apreciator al scopului Reuniunii acesteia. D-sa dá comitetului în fiecare an 40 coróne, ca să le împartă între văduve sërace. În dómna *Elena Mocanu* Reuniunea a pierdut pe o zelósă membră în comitet.

Despre mișcarea cassei în decursul anului espirat și despre starea averei cu sfârșitul anului, în detaliurile sale a raportat dómna cassieră *Virginia Vlaicu*.

Adunarea generală a primit budgetul prezentat de comitet cu 1500 coróne la încasări, tot atâtea la cheltueli.

Pentru censurarea socotelilor anului viitor și pentru scontarea cassei, s'a ales o comisiune, în care fac parte dómnele *Zoe Damian, Elena Dr. Mureșianu, și Elena Blebea*.

Fiind în vacanță doué locuri în comitet, adunarea generală a ales pe dómnele *Maria Maximilianu* din Brașovul-vechiú și *Paraschiva Vlaicu* din Scheiú.

Verificarea procesului verbal s'a încredințat dómnelor *Efrosina Acente Sever* și *Elena Blebea*.

X.

Avis meseriașilor români,

(în special croitorii, măsarii, cismarii și ferarii).

Comuna Buzae cu centrul Intorsura Buzéului, constă din 1100 familii române, escepție câțiva jidani. Nu posedă un măestru adevérat, ci numai câte un „meșter-ștrică”.

Din acest motiv apelez, avisând pe acei tineri români, cari au pregătirile necesare, să nu întârđie a-și ocupa locul de esistență cel mai sigur, ci să grăbescă a-și deschide aici ateliere, fiind și aceea constatată, că orí-ce minut de indiferentism este spre dauna măestrilor și némului nostru, de óre-ce și aici întârđúnd ne vor premerge străinii, fiind în câțva studiată cesțiunea.

Voii mai reveni.

Intorsura Buzéului, Noemvrie.

George Zaharia,
invétator.

Literatură.

„*Sybaris*” Roman de Ioan Adam Editura autorului. București 1902. Tipografia diarului „*Cronica*” Toma Basilescu. Strada Casărmei Nr. 89. *Prețul 3 lei.*

D-l Ioan Adam este unul din tinerii și productivii autori români de peste Carpați. A publicat până acuma „*Leagănul viselor*” (poem dramatic în prosă) „*Flori de câmp*” (nuvele) „*Pe lângă vatră*” (pilde și glume țerănesce) „*Povestea unei șovăiri*” (trilogie), „*Rătăcire*” (roman), „*Sybaris*” (roman), a treia parte a trilogiei „*Din umbră*” este în preparație și autorul mai anunță că va publica în curénd o simbolizare feerică pentru teatru sub titlul „*Prin vremuri*”.

Sybaris a fost un oraș vechiú în Italia (Lucania), colonie achaiană, distrusă la anul 510 a. Chr. celebră prin moliciunea locuitorilor, care a devenit proverbială. Romanul lui I. Adam, care a fost publicat întâiú în foiletonul diarului „*Cronica*” cuprinde pe 320 pagini 8º zugrăvirea relațiilor sociale ale poporului din România. Întru cât corespunde conținutul titlului, se va puté vedé din o analiză mai detaliată. a romanului, despre care relevăm de ocamdată, că este dedicat ca omagiú de stimă d-lui Spiru Haret, actualul ministru al instrucțiunei publice din România.

„*Supplex Libellus Valachorum*”, memoriul prezentat împératului Leopold II. de cătră episcopii Bob și Adamovici în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc și alătorea de acesta traducerea românesce făcută de profesorul Dr. E. *Dianu*. Un esemplar broșat costă 1 corónă (+ 5 b. porto).

„*Cartea Durerii*” de Emil Bougand, tradusă din originalul frances de Iacob *Nicolescu*, editura lui Dr. E. *Dianu*. Timișóra 1895. O cărticică de mângăere sufletésă, care costă legată 3 coróne (plus 10 bani porto).

„*Cuvéntări bisericesci de Massillon*” traduse din originalul frances de Ioan Genț protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare. — Deja la 1898 apăruse în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predici de ale vestitu ui orator eclesastic frances. Prediciile sunt împărțite de traductótor după anul bisericesc *résăritén*, și fie-c-re este pusă la acea Duminéă séu sərbátóre, cu a cărei evanghelie se potrivése predica. Un volum elegant de peste 400 pagini în 8º cu portretul lui Massillon. — Traductórea se distinge printr'un limbagú elev. — *Prețul 5 coróne* (6 Lei 50) plus 30 bani porte.

ULTIME SCIRI.

Sofia, 15 Decemvrie. *Principéle Ferdinand al Bulgariei*, cu ocaziunea aniversării a 25-a a luării Plevnei, a adresat *Regelui Carol* o depeșe, prin care reamintese vitejia armatei române, asigurând pe Regele României de recunoștința vecinică a poporului bulgar.

Tot cu acesta ocaziune pressa bulgară reamintese victoriile reportate de armata română pe câmpurile de bătăie ale Bulgariei. Diarul „*Novdnevnic*” dice, că fără bătăliile de la Grivița și de la Plevna, Bulgaria n'ar esista astăđi.

NECROLOG. Dr. Alesandru Pop și soția Camilla n. Nistor ca părinți, Valeria, Camilla, Alesandru, Eugenia și Adrian ca frăđiori cu mare jale fac cunoscută încetarea din viétă a preaiubitei și neuitatei fiice resp. sorióre *Sabina Pop*, elevă în cl. VII. urmată în 12 Decemvrie st. n. la 10½ óre séra în al 14-lea an al etății. Rémășițele pământesci ale scumpei defuncte vor fi aședate spre odihnă într'u sperarea învierii în cimiterul comun, Duminecă în 14 l. c. la 2 óre d. p. Fie-i somnul lin și amintirea binecuvéntată.

Blașiú, în 13 Decemvrie 1902.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 20 bani pentru recomandatie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară de la Ferstrău și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I. Agrolgia, senu Agricultura generală. 34 cote de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de Ou. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. Fitotechnia, senu cultura specială a plantelor, 3 cote de tipar cu 22 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 corone.

Vol. III. Zootechnia, senu Cultura generală și specială a vtelor cornute, dimpreună cu lănarie și lăptăria. 49 cote de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. Economia Rurală, senu organizațunea și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 corone.

Cartea d lui prof. Maior se deosebesc esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în lim a și litera ura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din toate țările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, franceză, etc.

Economia pentru școalele populare compusă de Teodor Roșu, învățator la școala principala română din Lăpușul-Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

De pre influința împrejurărilor asupra a tinerilor și deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck, de Panait Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărac în țără săracă“. Ed. I. u. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Însoțirile de credit împreunate cu însoțiri de consum, de vânzare, de viier, de lăptari etc. Îndreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de însoțiri, de F. W. Raiffeisen. Edițiunea a V-a Trad. de Dr. A. Brode. Editura Reuniunii rom. de agricultură din com. Sibiiului. Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

„Cartea Plugarilor“ senu povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, crescerea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto.)

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de Const. Dimian, preot în Brețeu. O carte de 154 pag. format mare 8° Prețul cor. 1.60 (cu posta cor. 1.70)

Grădina de legume, de Ioan F. Negruțiu, profesor în Brașov. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto.)

Vinuri dînpome, de Gr. Halip prof. Este o carte în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului cum este a-se face tot felul de vin din felurite pome. Prețul 40 b. (cu posta 45 bani.)

„Sfaturi de aur“, pentru sătenii români de totă starea și etatea, de Aron Boca Velcheranu. Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Îmbunătățirea stării satenului, de Gr. G. Peuceșcu. Prețul 50 bani (plus porto 5 b.)

„Cultura și îngrijirea grăului“, de I. F. Negruțiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„Economia“, pentru școalele populare, de Teodor Roșu. Prețul 60 bani (plus porto 5 b.)

„Buna chivernisală“, de Teodor V. Păcățian. Pețul 40 bani (plus porto 5 b.)

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fil. se vinde la librăria și Nic. I. Ciurcu la Eremias Nepoții.

Călinarul Plugariului.

A apărut și se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu — Brașov, „Călinarul Plugariului“. Prețul, cu porto, 25 cr. (50 bani).

Acest călinar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obișnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor și cele postale, scala timbrelor, Măsurile, tîrgurile din Ardeal și Ungaria și lista advocaților români.

În partea literară vedem portretul bine reușit al repausatului episcop Mihail Pavel cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Să-l urmărim“). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cinci într'o păstăie (poveste de Andersen), Luleua lui moș Radu, Legenda pământului și a muncii, de Dim. Dan, „Al mai tare om din lume“ (poesie în dialect bănățenesc) de regretatul tîner poet Viător Vlad Delamarina.

Partea economică este și în acest an bine reprezentată prin următoarele articole: „Dușmanii economiei“ de Ioan Georgescu; „Plantarea romilor“ de A. Boldor, „Cauzele de ce sēmănăturile sunt rele“ de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricicioșe pomilor și viilor“, „Ce plătesc banul și cum îl cruțăm noi?“

După partea economică urmăză pe mai multe pagini diferite „povete“, apoi „Diverse“ și în fine „Anecdote și Glume“.

Ca adaos sunt și anul acesta o mulțime de anunțuri.

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Decembrie n. 1902

Renta ung. de aur 4%	120.25
Renta de corone ung. 4%	17.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	90.85
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	97.95
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.50
Bonuri rurale ungare 4%	200.—
Bonuri rurale croate-slavone	156.40
Impr. ung. cu premii	101.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	101.15
Renta de argint austr.	120.70
Renta de hârtie austr.	100.50
Renta de aur austr.	92.05
Losuri din 1860.	151.50
Acții de-ale Băncii austro-ungară	15.50
Acții de-ale Băncii ung. de credit	701.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	667.—
Napoleondori	19.08
Mărci imperiale germane	117.07 1/2
London vista	239.40
Paris vista	95.25
Rente austr. 4% de corone	95.20
Note italiene	—

Bursa de București

din 11 Dec 1902

Valori	Do. bândă	Scad. cup.	Cu ban gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	98 1/2
„ „ Impr. 1892	5%	Ian.-Iul.	99 1/2
„ „ din 1898	5%	—	99 1/2
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	—
„ „ Impr. de 32 1/2 mil.	4%	Ian.-Iul.	87 1/2
„ „ Impr. de 50 mil.	4%	—	87 1/2
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4%	—	88 1/2
„ „ Impr de 45 m. 1891	4%	—	88.—
„ „ Im de 120 mil. 1894	4%	—	88.—
„ „ Imor de 90 mil. 1896	4%	—	86 1/2
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6%	Mar.-Nov.	86 1/2
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10%	—	—
„ comunei București 1883	5%	Ian.-Iul.	—
„ „ din 1884	5%	Mar.-Nov.	—
„ „ din 1885	5%	Ian.-Dec.	—
„ „ din 1890	5%	Mar.-Nov.	—
Scrisuri fonciare rurale	5%	Ian.-Iul.	101.—
Scris. fonciare rurale din 1880	4%	—	90 3/4
„ „ urbane București	5%	—	89.—
„ „ Iași.	5%	—	82.—
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	—	—
Banca Rom. ult. div. fr. 1281	5%	150 v.	—
Banca Națion. ult. iv. 8.—	5%	500 intr. v.	—
Banca agricolă	5%	150 v.	24 5
Dacia-România ult. div. 35 lei	5%	intr. v.	29.—
Naționala de asig. ult. div. lei 43	2%	—	133.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	2%	—	390.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	2%	—	385.—
Soc. rom. de hârtie ult. —	10%	—	—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 l.	10%	—	—
Soc. rom. de petrol I em. u. d. 0	200	—	—
Soc. em. u. d. 0	1000	—	—
Soc. de fur. militar u. d. 60 l.	300	—	—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 l.	1000	—	—
Societ. p. constr. de Tramaxs	200	—	—
20 franci aur	—	—	—
Fabricile Unite de gaze.	12	—	—

Scompturi:

Banca nat. a Rom.	5%	Paris	3%
Avansuri pe efecte	6%	Petersburg	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	3%
Casa de depunerii	5 1/2%	Belgia	3—
Londona	3—	Elveția	3 1/2
Viena	3 1/2	—	—

Cursul losurilor private

din 10 Dec. 1902.

	comp.	nde
Basilica	18.75	19.75
Credit	434.—	433.50
Clary 40 fl. m.	187.—	200.—
Navig. pe Dunăre.	—	—
Insbruck	87.—	89.10
Krakau	76.—	78.—
Laibach	75.—	78.50
Buda	180.—	200.—
Pa'fy	182.—	188.—
Crucea roșie austriacă	54.80	55.80
„ „ ung.	26.60	27.60
„ „ ital.	27.25	28.25
Rudolf	70.—	75.—
Salm	242.—	246.—
Salzburg	76.—	77.—
St. Genois	245.—	265.—
Stanislaw	77.—	81.—
Trientne 4 1/2% 100 m. c.	493.—	493.—
„ 4% 50	42.—	44.—
Waldstein	68.—	71.—
„ de 10 franci	31.—	34.—
Banca h. ung. 4%	—	—

Cursul pieței Brașov.

Din 13 Decembrie n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.94
Argint român.	18.80	—	18.88
Napoleond'ori.	19.04	—	19.07

1470 - 1902

vęgrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. § sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. törvényszék 1902. évi 10464 p. sz. végzése következtében Puscaiu József ügyvéd által képviselt „Albina“ tak. pénzt és hit. int. javára Rozsondai József ellen 720 kor. — fil. s jár. erejéig 1902 évi November hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 977 kor. — fillre becsült következő ingóság k u. m.: házi butorok stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a brassói kir. bíróság 1902 ik évi V 1718/2 sz. végzése folytán 720 kor. — fil. tőkekövetelés, ennek 1902 évi aug. hó 4 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó-dj és eddig összesen 122 kor. 75 fillerből bíróság megállapított költségek erejéig alperes lakásán Krizba községében leendő eszközölésére 1902 évi december hó 30 ik napjának delután 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegy.éssel hivataknak meg, hogy az érintett ingóságok az 1781 évi LX. trv.-cz. 107. és 108. §§ ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfog. laltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna jelen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Brassó, 1902 évi december hó 10 ik napján.

Tankó János,
kir. bir. végrehajtó.

1—1.(775)

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Tergul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provędut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a putę esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acuratețã, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚA,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DEFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru tôte speciile de serviciuri

BILANȚURI.

*Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, in lolă mărimea.*

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Tergul Inului Nr. 30, etagiul I, cătrã stradã. — Prețurile moderate. — Comandele din afarã rugãm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.